

مشخصات طرح

دوره نهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۰۲

شماره چاپ:

۵۸۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۲/۳/۷

نام دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مطالعات زیربنایی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۳۰۴۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۲/۴/۲

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح همترازی و ارزشیابی مدارک دریاوردان»

طرح مسئله

طرح همترازی و ارزشیابی مدارک دریاوردان با اشاره به مشکلاتی که برای فارغ التحصیلان دوره‌های دریاوردی داخل و خارج از نظر عدم ارزشیابی مدارک و گواهینامه‌های آنها و عدم امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر، عدم اشتغال در دانشگاه‌ها، مؤسسات، نهادها و مراکز آموزشی به وجود آمده، ارائه شده است. در همین راستا با اشاره به ردیف جزء «۴» قسمت (ج) ماده (۲) قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸) پیشنهاد شده است که وزارت مذکور عنوان سمت فرمانده نامحدود با ۵ سال سابقه کار در صنعت دریا را همتراز دکتری، افسر اول نامحدود را همتراز کارشناسی ارشد، افسر دوم نامحدود را همتراز کارشناسی، سرمهندس نامحدود با ۵ سال سابقه کار در صنعت دریا را همتراز دکتری، مهندس دوم نامحدود را همتراز کارشناسی ارشد، مهندس سوم نامحدود را همتراز کارشناسی، مهندس الکترونیک ۱ نامحدود را همتراز کارشناسی ارشد و مهندس الکترونیک ۲ نامحدود را همتراز کارشناسی قرار دهد.

مغایرت با اسناد بالادستی

همتراز دانستن مدارک داخلی یک سازمان با مدارک مورد تأیید وزارت علوم که نیازمند تحصیل در رشته‌های مورد نظر و گذراندن واحدهای مربوطه است فاقد وجه و تبعیض ناروا بوده و از این جهت مغایر بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است.

پیشینه قانونی

به موجب ماده (۵) قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی مصوب ۱۳۴۶/۱۱/۳۰ «... رسیدگی به مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات آموزش عالی خارجی و تعیین ارزش و تطبیق آنها با مراجع تحصیلی در ایران به وزارت علوم و آموزش عالی محول» شده است. به علاوه بند «ی» ماده (۱) قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی «تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی گواهینامه‌های آموزش عالی و پژوهش‌های علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور» را از جمله وظایف وزارت علوم و آموزش عالی ذکر می‌کند.

علاوه بر اینها براساس جزء «۴» بند «ج» «قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» (مصوب ۱۳۸۳)، «تعیین ضوابط ارزشیابی علمی مدارک فارغ التحصیلان و تأیید ارزش علمی مدارک

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی یا غیردولتی) داخل کشور به‌استثنای گروه پزشکی» و «تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی، گواهینامه‌های آموزش عالی و پژوهش‌های علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور به‌استثنای گروه پزشکی» برعهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گذاشته شده است.

نقاط قوت

برای طرح پیشنهادی نقطه قوتی متصور نیست.

نقاط ضعف

۱. تعیین تکلیف برای یک نهاد علمی که براساس قوانین موجود مسئولیت‌ها، وظایف و اختیارات قانونی خاص خود را دارد.
۲. تلاش در جهت همتراز کردن مدارک حرفه‌ای با مدارک دانشگاهی که اساساً و بنیاداً با هم فرق دارند، کارویژه‌های متفاوتی دارند و فرآیند و ضوابط کاملاً متفاوتی برای کسب آنها وجود دارد.
۳. ایجاد توقع در آن بخش از جامعه صنفی مرجع صدور گواهینامه‌های مهارتی حرفه‌ای برای معادل‌سازی گواهینامه‌های مذکور با مدارک دانشگاهی و ایجاد انگیزه در سایر صنوف برای در پیش گرفتن چنین رویه‌ای.
۴. افزایش تب مدرک‌گرایی در جامعه که از بلیه‌های عارض بر جامعه علمی است و به تبع آن کاهش ارزش اجتماعی علم.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

براساس قوانین موجود اگر مدرک واجد شرایطی از مراکز ذیصلاح صادر شده باشد وزارت علوم مکلف به ارزشیابی و تعیین همترازی آنهاست و در این رابطه خلأ قانونی وجود ندارد. کما اینکه وزارت مذکور نسبت به ارزشیابی مدرک تحصیلی عده‌ای از دریانوردان که مدارک دانشگاهی قابل قبول داشته‌اند اقدام کرده است و از این پس نیز در موارد مشابه به‌لحاظ قانونی مکلف به اقدام است، بنابراین از این نظر خلأ قانونی وجود ندارد. گذشته از آن امر به همتراز کردن مدارک مهارتی که فاقد شرایط لازم هستند نیز پیامدهای ناگوار و ناخواسته‌ای را متوجه جایگاه علم در کشور خواهد کرد. بنابراین تصویب طرح توصیه نمی‌شود.